

CLIMA EMPRESARIAL TEMPORADA ALTA 2022 (XXXIV) MALLORCA: BONES PERSPECTIVES, PERÒ...

Les darreres temporades turístiques a Balears, concretament a Mallorca, han estat marcades per la pandèmia de la COVID-19, la qual, encara, malgrat remetre, és present. Ara, però, hi ha símptomes evidents d'una reactivació important de l'activitat turística. La gent, després de tantes restriccions té ganes de viatjar i disfrutar d'unes vacances més enllà de les seves fronteres o dels seus llocs habituals de residència. Les perspectives, segons els touoperadors, són immillorables, gràcies a que les illes són vistes com un destí vacacional refugi, i aquesta confiança sembla que es transmet al teixit empresarial turístic de les Balears en general i Mallorca en particular. En aquest número de QG comparem les perspectives de l'empresariat de Mallorca en comparació amb el que va succeir l'any 2019, que va suposar una bona temporada des del punt de vista del rendiment empresarial. Però, alerta, no és or tot el que relleix. La guerra d'Ucraïna ha comportat una crisi econòmica, com a conseqüència de les restriccions a les exportacions russes d'hidrocarburs, la qual ha repercutit en els costos de producció i transport. La conseqüència directa de tot això és una inflació disparada que pot provocar que molts turistes no es puguin permetre viatjar. D'altra banda, una intensificació del conflicte i un enduriment de les sancions a Rússia pot suposar un fre a l'activitat turística, especialment si Alemanya, un dels nostros emissors més importants, degut a la seva dependència energètica de Rússia, entra en crisi. Cal, doncs, ser cautelosos i no llançar les campanes al vol.

EXPECTATIVES TEMPORADA ALTA 2022

TAULA 1

RENDIBILITAT EMPRESARIAL NEGATIVA -5,7

Tendències	Allotjament	Oferta complementària
Activitat -9%	-6%	-12%
Preus +7%	+7%	+6%
Costos +15%	+12%	+17%
Índex sintètic -5,7	-3,7	-7,6

VALOR AFEGIT POSITIU: +15

	Inversions Establiments	Creació nous llocs de feina
2020-2021	15%	-
2022 (previsió)	4%	+11%
Índex sintètic +15	19	11

INCERTESSES 2022

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 42,3%

Allotjament	Oferta complementària
31,3%	53,3%

VALOR AFEGIT 43,3%

Inversions Establiments	Creació nous llocs de feina
35,5%	51%

Font: Baròmetres Gadeso.Maig 2022

L'activitat (-9%) baixa i els preus (-7%) i els costos (+15%) augmenten. En conseqüència, La rendibilitat empresarial disminueix (-5,7%), encara que no es preveuen pèrdues.

A més, d'aquestes dades numèriques, n'hi ha una altra de molt rellevant: un 42,3% dels empresaris turístics es manifesten plens d'incerteses respecte de, la ja començada, temporada alta.

El nostre valor afegit positiu (+15) és un imput a considerar, especialment en un moment com l'actual. Les importants inversions fetes el 2021 i el 2022 respecte del 2019 (15%), especialment a la planta hotelera, són un valor clau pel futur, el qual, necessàriament haurà de basar la seva activitat i els seus rendiments en una temporada més llarga i amb productes diferenciats i de qualitat.

A les pàgines següents aprofundirem en aquestes dades.

ALLOTJAMENT: PREVISIÓ NEGATIVA

Com és lògic, el sector de l'allotjament és el que té un pes específic més important en tot l'entramat turístic de Mallorca en les seves diferents tipologies: hotels convencionals, apartaments turístics, lloguer vacacional i turisme rural.

Per a la realització de l'anàlisi hem tingut en compte tres variables amb el seu propi pes específic, les quals defineixen la rendibilitat empresarial del sector de l'allotjament (Activitat, preus i costos).

TEMPORADA ALTA 2022 EN COMPARACIÓ AL 2019

TAULA 2

		Activitat	Preus	Costos
Índex sintètic: -3,7	Més	0%	7%	+12%
	Menys	-6%	0%	0%
	Índex	-6	7	-12
Íncertesa:	31,3%	32%	50%	15%

Font: Baròmetres Gadeso.Maiç 2022

És perfectament lògic que després d'uns anys de màxima activitat i ocupació, basada fonamentalment en la temporada alta, ara, després dels dos anys de pandèmia i els esdeveniments actuals les previsions de rendibilitat dels empresaris d'allotjaments turístics sigui, malgrat ser bones, lleugerament negativa (-3,7).

Es preveu que l'activitat, concretada en l'ocupació hotelera, baixi el 6% respecte del 2019. Malgrat tot, es preveu una pujada dels preus (7%) i un augment de costos del 12%, degut a la creixent inflació provocada pel

conflicte d'Ucraïna. Aquests efectes es notaran especialment a les empreses d'una mida més petita que en les grans cadenes hoteleres

En referència a l'augment dels costos (+12%), una part correspondria, probablement, als salarials conseqüència de l'augment del salari mínim i del previsible augment dels sous a causa de la manca de treballadors pel fet que moltes persones de la península que acostumaven a fer la temporada a les illes no es traslladaran per l'augment de l'inflació i la manca d'habitatges assequibles.

TAULA 3

PREVISIÓ RENDIBILITAT EMPRESARIAL TEMPORADA ALTA

NEGATIVA -3,7

Activitat	-6%
Preus	+7%
Costos	+12%

Font: Baròmetres Gadeso.Maiç 2022

També resulta força lògic que quasi el 31,3% de l'empresariat que es dedica a l'allotjament turístic a Mallorca, es mostri inquiet i insegur, especialment amb l'evolució dels preus a l'alça.

Aquesta inquietud, ve marcada per l'increment dels costos provocat per la guerra Rússia-Ucraïna i l'encariment, desmesurat dels costos energètics, especialment l'electricitat

Tot això, comença a fer evident que resulta impossible cercar una rendibilitat (més activitat i millors preus) basada únicament en una temporada alta intensiva, com bé es va

encarregar de demostrar la pandèmia de la COVID-19, encara que aquesta es pugui allargar més enllà dels mesos de juliol i agost.

Encara que esdevingui una assignatura molt difícil caldrà garantir la rendibilitat empresarial i social en una activitat més extensa i amb millors preus, i de major qualitat. De fet, com després es comentarà, és importantíssim posar en valor les importants inversions empresarials fetes per millorar l'oferta i diversificar el producte, així com protegir i gestionar, eficaçment, el nostre patrimoni natural i mediambiental.

OFERTA COMPLEMENTÀRIA: PREVISIÓ MÉS NEGATIVA

L'oferta especialitzada és l'altre gran pilar de l'activitat turística, tant a Mallorca com a les Illes. De la mateixa manera que el subsector de l'allotjament, també es divideix en altres subsectors, cada un d'ells amb un pes específic: restauració, comerç turístic, transport i serveis d'oci i esportius. Un altre cop analitzem les variables d'activitat, preus i costos, per tal d'establir la rendibilitat empresarial de la denominada oferta complementària, que alguns la consideren la "principal".

TEMPORADA ALTA 2022 EN COMPARACIÓ AL 2019

TAULA 4

	Activitat	Preus	Costos
Més	0%	6%	+17%
Menys	-12%	0%	0%
Índex sintètic: -7,6	-12	6	-17
Íncertesa:	53,3%	66%	37%

Font: Baròmetres Gadeso.Maig 2022

Les perspectives de rendibilitat de les empreses de l'oferta complementària són lleugerament més negatives (-7,6) que les referides a les empreses d'allotjament.

L'activitat prevista baixa un 12%, els preus i els costos augmenten un 6% i un 17% respectivament. Tots aquests ítems són superiors als de les empreses d'allotjament, excepte l'augment de preus. És evident que aquest sector està molt més subjecte a les fluctuacions de l'economia i en especial de l'inflació. Una inflació desmesurada i la competència del "tot inclòs" d'alguns establiments hotelers

fan que una part important dels nostres visitants turistes es limitin a consumir a l'establiment hotelier i a contenir la despesa que, en altres moments, es dedicaria a l'oferta complementària, especialment en l'anomenat comerç turístic.

De tota manera, pel que fa a restauració i bars, la limitació imposada pel Govern Balear a fi de combatre el turisme de borratxera, al nombre de begudes alcohòliques que es poden suministrar en el "tot inclòs", pot provocar que els turistes realitzin una major despesa en aquests tipus d'establiments, no afectats per la limitació, cosa que redundaria en el seu benefici.

TAULA 5

PREVISIÓ RENDIBILITAT EMPRESARIAL TEMPORADA ALTA

NEGATIVA -7,6

Activitat	-12%
Preus	+6%
Costos	+17%

Font: Baròmetres Gadeso.Juny 2019

Si és preocupant el grau d'incertesa dels empresaris hotelers, ho és més en el cas dels de l'oferta complementària (53,3%).

Aquesta oferta no només inclou bars, restauració, sales de festes i comerç turístic, també inclou productes culturals, esportius, recreatius, de lleure, famílies i un llarg etcètera. Sense dubte s'ha donat una certa diversificació i implantació de nous productes, però no deixa de ser preocupant l'obsolescència d'una bona part de les instal·lacions de bars, sales de festes, restaurants i comerç turístic. Sense negar que hi ha hagut petites millores, en general, les

instal·lacions són inadequades, els productes són força similars i els preus no són barats.

El sector es troba, també, amb la dificultat de trobar personal qualificat. Un cop més, la forta inflació i una escassa oferta d'habitatges de lloguer, amb uns preus totalment desmesurats, dificulten que persones que en altres moments s'haurien desplaçat a les illes a fer la temporada, en aquesta ocasió s'hagin estimat més romandre en els seus llocs de residència. Aquest aspecte pot obligar a algunes empreses a reduir la seva activitat (obrir menys hores, o només fer serveis de dinar o sopar) o directament tancar el negoci.

VALOR AFEGIT: INVERSIONS I PERSONAL

Pot ser bàsic, per a superar la debilitat del nostre model productiu basat en l'activitat intensiva en els mesos de temporada alta (activitat, preus, costos) posar en valor determinades actuacions positives del sector. El valor afegit es basa, ja sigui amb inversions o millora del producte, tant en els allotjaments com en l'oferta complementària, com en la inversió feta en la millora del factor humà (creixement de la contractació i millora de l'estabilitat laboral) element fonamental per oferir un servei de qualitat.

Com es podrà veure a continuació, estem parlant de les inversions fetes durant els anys anteriors (2020 i 2021) i també de les previsions corresponents a l'any en curs, que, com és lògic, seran notablement inferiors.

VALOR AFEGIT 2022. INVERSIONS EN PRODUCTE

TAULA 6

	Allotjaments 14,3			Oferta Complementària 7,7		
	Reforma	Innovació	Diversificació	Reforma	Innovació	Diversificació
Fetes 2020-2021	+15	+11	+14	+10	+3	+5
Previstes 2022	+4	+1	+8	+1	+2	+2
Índex sintètic:	+19	+12	+22	+11	+5	+7
Índecís 35,5%	29%			42%		

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2022

És molt de considerar, el fet d'aprofitar el temps d'inactivitat a causa de la pandèmia per a portar a terme reformes en les instal·lacions. Però també s'han de valorar les inversions fetes en innovació i diversificació. Avui en dia, la nostra planta hotelera assoleix un valor afegit (+14,3) de primer ordre per la seva relació qualitat-preu. El valor afegit de l'oferta complementària és notablement inferior (+7,7)

Aquesta situació es complica quan es veu com s'està posant èmfasi l'encariment important dels costos de producció que no es veuen coberts amb l'increment dels preus, la qual cosa pot dificultar mantenir un alt grau de qualitat. Aquesta és una lluita complicada, però necessària. A més caldria començar a calibrar que el model turístic vigent, a pesar d'unes certes millores, continua estant basat en una màxima activitat i de creació de llocs de feina, en

els mesos d'estiu.

La creació de nous llocs de feina sol estar associada a l'augment de l'activitat. Ja hem comentat, però, els problemes que tenen els empresaris per a cobrir alguns llocs de feina a causa de la inflació i la manca d'habitatges assequibles per a les persones que venen de fora de les nostres illes a cobrir la temporada turística.

D'altra banda, la reforma laboral aprovada pel Govern d'Espanya, ha suposat que gran part d'aquests llocs de feina que es creïn, siguin coberts amb contractes estables, és a dir, de fixos discontinus. La estacionalitat del nostre model no permet emprar altres tipus de relacions laborals estables

VALOR AFEGIT 2022. INVERSIÓ EN PERSONAL

TAULA 7

	Creació nous llocs de feina		Estabilitat (fixos discontinus)	
	2022 (previsió)	Índex	2022 (previsió)	Índex
Índex sintètic: +22	+11%	+11	+33%	+33
Íncertesa:	51%		43%	

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2022